

DE DAPPEREN ANNO NU

Site en teksten © De Satiricus.nl, 16 oktober 2007

De Zweedse burgemeester van Treriksroset, Rens Mortensson, begroef onlangs in zijn stadje, het noordelijkste puntje van Zweden, de literatuur. De ceremonie omhelsde het voorlezen van twee gedichten, het ten gehore brengen van de treurmars van Chopin, het ter aarde bestellen van een kist met alle klassieke werken uit de wereldliteratuur, en het plaatsen van een grote steen met de tekst: LITERATURE 250 BC - 2009.

Wij bezoeken hem thuis, in een riante woning net buiten Treriksroset.

'Het was tijd voor een grote daad', zegt Mortensson thuis in zijn woonkamer, 'en dat ik die dan maar moet verrichten, is een prettige bijkomstigheid voor mijn cv.'

Mortensson is een prettig kalme man van 62 jaar, met beminnelijke glimlach en een ondeugende oogopslag. Hij biedt ons een scherpe handdruk en een prachtige lederen fauteuil om te luisteren naar zijn verhaal. Mortensson praat kalm maar gedecideerd, en we zien onmiddellijk een man waar Obama met zijn 'We can!' nog een lesje van zou kunnen leren. Mortensson is de president die iedereen zou willen hebben: vaderlijk, kordaat, eerlijk, vriendelijk. Maar hij is slechts klein burgemeestertje. Hij biedt ons een glas water met bubbeltjes en Zweedse bonbons.

De literatuur is volgens Mortensson overleden, omdat die er eenvoudigweg niet meer was. 'Zie jij hem nog? In de jaren tachtig liep het interessante werk al sterk terug, om in de jaren negentig en nul helemaal af te glijden naar niks.'

Met de woorden ach ja... leidt de burgemeester zijn betoog in waarom er niets interessants meer wordt gemaakt. 'Ik heb er inderdaad over nagedacht. Er zijn meer schrijvers dan ooit. Er zijn ontelbaar veel blogs, schrijfclubs, prijswinnende boeken. De uitgevers publiceren meer dan ooit tevoren. Waarom rolt daar dan zo weinig uit? Omdat literatuur anders is. Daarbij maakt de auteur in alle rust iets bijzonders, iets eigens, dat over dertig jaar nog interessant is om te lezen, om de keuzes die hij of zij maakte, om de zuivere stijl.'

Door de vermarketing heeft de literatuur volgens Mortensson de levensvatbaarheid van een dag. 'De marketingafdeling is op de stoel van de schrijver gaan zitten. Het boek van nu is een door de marktwerking gedictieerd product. De wet van de meerderheid geldt

nu waar daar valt winst mee te maken. Zijn verhalen over vliegerende jongetjes in Afghanistan in, dan verschijnt er een week later een verhaal over een vliegerend jongetje in Kazachstan. Lezers volgen heel netjes de wetten van de bestsellerslijsten. En de uitgevers? De vraag creëert het aanbod, en het aanbod creëert niet meer de vraag. De volgende generatie? Die is nog zover weg.'

Mortensson komt op dreef en begint enthousiast rond te lopen, one-liners te debiteren en te gebaren. We haasten ons om ze op te krabbelen. 'De literatuur is overleden aan een trombose van geldzucht.' 'De eigenzinnigheid van de auteur heeft geen waarde meer want er zijn geen eigenzinnige lezers meer.' En: 'Op dit moment is de literatuur overleden, en ik ben zo opgevoed dat je alles wat overlijdt van waarde ook begraaft.' En: 'Er verschijnen soms wel mooie boeken, maar van dooien.'

Mortensson debiteert wijsheden alsof hij zelf een schrijver is en hij geeft aan dat hij ook wel kunstenaarsbloed heeft. 'Ik doe mijn best om een beetje poëzie in het leven te brengen.'

Hij gaat weer zitten en geeuwt een paar keer, en zegt dan dat hij wat moe is van het lezen van alle doodsbedreigingen die hij ontving voor zijn daad. Zo waren er geweldsbedreigingen van een schrijverscollectief in Malmø, met bedreigingen in de trant van 'let maar goed op als je het sleuteltje van je auto omdraait'. Ook vonden mensen in Treriksroset het niet leuk om voortdurend met deze dood te worden geassocieerd en wilden hem met harken te lijf gaan.

Mortensson toont zijn beminnelijke lach. 'Het is de tijd. Iedereen bedreigt elkaar met van alles. Ach, ik ben niet zo bang aangelegd. Het beste bewijs voor mijn gelijk is dat niemand het sterven zelf heeft ontkend.'

EINDE